

Van: info@rosadoc.be
Verzonden: vrijdag 21 december 2012 15:26
Aan: Veerle Solia
Onderwerp: RoSa's jaaroverzicht en beste wensen

[Klik hier](#) als u deze mail niet goed ontvangt en u hem graag online bekijkt.

RoSa's jaaroverzicht 2012

Het wordt ondertussen een jaarlijkse traditie. Met het einde van het jaar in zicht, blikken we samen met u graag terug op wat er het voorbije jaar zoal is gebeurd op het vlak van gender en gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Net als andere jaren zijn we daarvoor in het archief van ons vrouwennieuws gedoken. We wensen u veel leesplezier. En we beloven dat we u in 2013 verder blijven informeren.

Seksisme

2012 werd het jaar waarin het seksisme aan de kaak gesteld werd. Vrouwen worden er dagdagelijks mee geconfronteerd. Federaal minister van Gelijke Kansen Milquet uitte naar aanleiding van het autosalon zware kritiek op de **hostessen en hun (te) sexy outfits** op de stands. Ze waarschuwde de organisatoren van het

autosalon dat ze moeten oppassen dat ze de vrouwen niet gebruiken als objecten. In een interview liet ze weten dat de auto's objecten zijn, de vrouwen niet. Bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) zijn er naar aanleiding van het autosalon klachten over stereotypering en over het afbeelden van de vrouw als object. Ze staan er niet om auto's te verkopen en er is geen link met het te verkopen product. Daarom meldde het IGVM dat ze samen gaan werken met de Jury voor Ethische Praktijken inzake reclame (JEP). Om dergelijke vormen van seksisme die niet onder de antidiscriminatiewet vallen te kunnen aanpakken, is er echter een wet nodig die seksisme strafbaar maakt. Reeds in januari liet Milquet weten dat er aan zo'n wet gewerkt wordt. Dit voornemen werd in de loop van het jaar in het lang en breed in media-opinies bediscussieerd.

Seksisme gaat echter verder dan subtiele opmerkingen en het steeds weer herhalen van stereotypen. In februari publiceerde het Europees Vakbondsinstituut een onderzoek waaruit blijkt dat ons Belgisch systeem voor de erkenning van **beroepsziekten oubollig en discriminerend naar vrouwen** is. De erkende beroepsziekten blijven berekend op zware handenarbeid van mannen, in de bouw of de industrie, maar houden bijvoorbeeld geen rekening met spier- of rugaandoeningen waarmee verpleegsters of kassiersters af te rekenen krijgen.

Dé bom als het gaat om seksisme in de maatschappij barstte echter in juli toen Sofie Peeters haar ophefmakende documentaire "**Femme de la rue**" op de wereld losliet. Gewapend met een spycam registreerde deze studente van het RITS het seksisme waarmee vrouwen in onze hoofdstad geconfronteerd worden. Het resultaat was schokkend. De documentaire kreeg een enorme weerklank in binnen- en buitenland en zorgde voor veel maatschappelijk debat rond seksisme. In afwachting van de antiseksimewet die Milquet aankondigde, begon de stad Brussel reeds met het uitschrijven van GAS-boetes voor seksuele beledigingen.

Eind november was het dan zover. Het **wetsontwerp tegen seksisme** was klaar. Het idee is om de 'gaten' in de strafwet te dichten. De genderwet van 2007 bestrijdt immers alleen wie aanzet tot discriminatie, haat of geweld tegen personen van het andere geslacht. Het wetsvoorstel wil niet alleen aanzetten tot seksisme bestraffen, maar ook de daad zelf. Daartoe wordt seksisme als volgt gedefinieerd: 'Elk gebaar en elke uitspraak die duidelijk bedoeld is om misprijzen uit te drukken ten aanzien van een of meer personen van een ander geslacht op basis van hun geslacht, of die hen als minderwaardig beschouwt of die hen reduceert tot hun seksuele dimensie en die een ernstige aanslag op hun waardigheid betekent'. Dit verhaal wordt volgend jaar zeker nog vervolgd.

Seksuele intimidatie

Een thema dat nauw aansluit bij seksisme is seksuele intimidatie en grensoverschrijdend gedrag op het werk. Ook dit thema krijgt dit jaar heel wat aandacht. Het begon in april met een getuigenis van twee journalistes over het grensoverschrijdende gedrag van hun toenmalige hoofdredacteur. Al snel volgden meer getuigenissen van vrouwen die te maken hadden met grensoverschrijdend gedrag en ontspon er een debat in de media. In december meldde een onderzoek uitgevoerd door de CM dat meer dan één op drie werknemers in Vlaanderen reeds te maken heeft gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Niet alleen op de werkvloer is dat een probleem. Ook **op straat gebeurt seksuele intimidatie**. Om hier aandacht voor te vragen lanceerde Hollaback Brussel in april een internetapplicatie met een stadsk kaart waarop vrouwen kunnen aanduiden waar en wanneer ze werden lastiggevallen. In juni organiseerde de organisatie de tweede "chalk walk". Gewapend met een stuk krijt werd de boodschap I was harassed here. 'Hier was ik het slachtoffer van seksuele intimidatie' her en der in het centrum van Brussel op de stoep gekalkt.

Op de arbeidsmarkt

Ook op de arbeidsmarkt was het een bewogen jaar. In februari werd bekendgemaakt dat het **aantal vrouwen in topfuncties bij de federale overheid daalt**. Slechts 14% van die topfuncties wordt door een vrouw bekleed. De **Vlaamse overheid scoort met 24% beter**, maar de progressie van vrouwen stagneert wel. Prompt laaide de discussie over quota weer op. Vooral nadat staatssecretaris voor Ambtenarenzaken, Hendrik Bogaert, erkende dat het 'abnormaal' is dat er zo weinig vrouwen federale topfuncties innemen en dat hij in 2014 vijftig vrouwen wil tellen onder de 170 federale topambtenaren. Dat komt neer op 30%. Vandaag zijn er 27 topvrouwen of amper de helft van het streefcijfer dat hij vooropstelt. De kwestie is des te prangender daar de overheid vorig jaar een vrouwenquotum heeft verplicht voor beursgenoteerde ondernemingen en overheidsbedrijven. Eind maart had de staatssecretaris al een voorstel klaar. Tegen eind 2013 moet één op drie federale topmanagers een vrouw zijn. Eind dit jaar zou dat al één op zes moeten zijn. Dat het de regering menens is, blijkt uit het feit dat reeds in mei een koninklijk besluit volgde waarmee het voorstel werkelijkheid werd.

Niet alleen bij de overheid als werkgever zien we trouwens een ondervertegenwoordiging van topvrouwen. Ook bij **de universiteiten en in de magistratuur** krijgen vrouwen nauwelijks een voet aan de grond. Het aantal docentes blijft ondanks belofte nog altijd steken op een schamele 23 procent. Bij de hoogste graad lesgevers, de benoemde professoren, daalt de vertegenwoordiging van vrouwen zelfs tot slechts 7 à 10 procent. De universiteit van Gent kondigde alvast maatregelen aan. En hoewel er in ons land ongeveer evenveel mannelijke als vrouwelijke magistraten zijn, is de laatste groep sterk ondervertegenwoordigd in de hoogste rechtscolleges.

Dat vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in de hoogste regionen van de besluitvorming is geen Belgisch fenomeen, maar is in heel **Europa** waar te nemen. Daarom lanceerde Europees Commissaris voor Justitie en Mensenrechten Viviane Reding in september een **wetsvoorstel om bedrijven te verplichten tegen 2020 minstens 40% vrouwen** in hun raden van besturen te hebben. Momenteel worden raden van bestuur gedomineerd door mannen. Ze zijn goed voor 85 procent van de niet-uitvoerende bestuurders en 91,1 procent van de uitvoerende bestuurders. Het voorstel kwam er nadat ze vaststelde dat amper 24 Europese bedrijven vrijwillig ingingen op haar vraag van vorig jaar om meer vrouwen op te nemen in de bedrijfstop. Al snel stuitte het voorstel echter op politieke onwil in meerdere Europese lidstaten. Daarom zwakte de Europese Commissie midden november het plan af. Zo zouden de quota enkel gelden voor niet-uitvoerende bestuursleden en de sancties bij het niet naleven zullen bij weinig grote bedrijven een grote indruk nalaten.

Loonkloof

2012 is een belangrijk jaar in het bestrijden van de loonkloof. Op 22 april 2012 werd een **nieuwe wet** aangenomen ter bestrijding van de loonkloof tussen mannen en vrouwen. Ondertussen is die ook in het Belgisch Staatsblad verschenen en is de wet dus van kracht. Dat deze wet hoognodig is, bewijzen de cijfers jaar na jaar.

Ouderschapsverlof naar 4 maanden

Ook nieuw dit jaar is dat het ouderschapsverlof werd uitgebreid van 3 maanden per ouder naar **4 maanden voltijds** op te nemen. Deze uitbreiding gebeurde op uitdrukkelijke vraag van Europa. Voor de vierde maand is enkel een uitkering voorzien voor kinderen geboren of geadopteerd na 8/3/2012. Sinds 1 september heeft ook het onderwijzend personeel recht op 4 maanden ouderschapsverlof. Het ouderschapsverlof wordt trouwens **steeds vaker opgenomen**, door zowel moeders als vaders. Volgend jaar zullen we zien of de uitbreiding naar 4 maanden een grote invloed gaat hebben op het opnemen van het ouderschapsverlof. Vooral opvallend, en een goede evolutie, is dat er steeds meer vaders hun deel van het ouderschapsverlof opnemen. Voor minister van werk Monica De Coninck is dit overigens een prioriteit. Naar aanleiding van de internationale mannendag vond zij dat bedrijven hun mannelijke werknemers meer moeten aanmoedigen om hun ouderschapsverlof op te nemen.

Gelijke kansen in onderwijs

Vlaams minister van Gelijke Kansen Pascal Smet stelde in oktober de **Genderverklaring voor het onderwijs** voor. Deze gezamenlijke engagementsverklaring moet scholen holebi- en genderbewuster maken. Smet wil dat alle mensen zich bewust worden van de stereotypen, verwachtingen en mechanismen over vrouwelijkheid en mannelijkheid of over seksuele geaardheid. Zo zouden ze automatisch de klik om ongelijkheden en discriminatie weg te werken. RoSa werkt hier natuurlijk graag aan mee. Daarom organiseren we op aanvraag **workshops rond gender**.

Verkiezingen

In oktober trokken we weer met z'n allen naar de stembus. Ditmaal om een nieuwe gemeenteraad en een nieuwe provincieraad te kiezen. Uit de cijfers blijkt dat de gemeentepolitiek nog steeds een mannenbastion blijft. Net als bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen in 2006 was slechts 1 op 5 van alle lijsttrekkers een vrouw. En hoewel er wel meer vrouwen dan ooit zijn verkozen, was de toename van het aantal vrouwen in de gemeente- en provincieraden op twintig jaar tijd nooit zo klein als bij de jongste verkiezingen. Het **aandeel vrouwen in gemeenteraden nam toe** van 33,3 tot 35,9 procent. Acht gemeenten hebben nog altijd minder dan 20% verkozen vrouwen. 225 gemeenten hebben tussen de 20 en de 40% verkozen vrouwen. In 16 gemeentes zijn er meer vrouwen verkozen dan mannen. Op de verdeling van schepenen en burgemeesters is het nog even wachten.

Niet alleen in België trokken we naar de stembus. In de **VS** waren er dit jaar weer presidentsverkiezingen. Het bleken verkiezingen te worden waarin vrouwenrechten centraal stonden. Na het verwerpen van een wet over loongelijkheid voor mannen en vrouwen, enkele misplaatste uitspraken over verkrachting en abortus en het blijvende verzet tegen een betere toegang tot geboortebeperving door kopstukken van de Republikeinse partij, werd er al gauw gewag gemaakt van een **"war on women"**. Het legde Obama alleszins geen windeieren. 55% van de stemmende vrouwen gaven hun vertrouwen aan hem. Hij werd herverkozen én schopte het opnieuw tot Time Magazine's "Person of the Year".

Boerkaverbod

In juli 2011 werd België na Frankrijk het tweede westerse land dat een boerkaverbod invoerde. In januari 2012 volgde ook Nederland. Dit jaar lag het boerkaverbod regelmatig onder vuur. Zo riep de mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa regeringen op om afstand te doen van wetten en maatregelen die speciaal gericht zijn tegen moslims. Ook waren in België een aantal vrouwen naar het Grondwettelijk Hof getrokken om het verbod aan te vechten. Zij kregen steun van de vzw Justice and Democracy en de Liga voor Mensenrechten en zijn Franstalige tegenhanger. In december velde het Grondwettelijk Hof een arrest over deze zaak. Volgens de rechters is het **boerkaverbod niet in strijd met de grondwet**, zelfs niet als de boerka vrijwillig wordt gedragen. Het verbod mag wel niet toegepast worden in "plaatsen voor erediensten".

Arabische Lente

Hét thema van vorig jaar was de Arabische Lente en het jaar van protest. Het was een jaar van hoop op verandering. Dit jaar zagen we echter al te vaak de keerzijde van de medaille. De vraag werd steeds vaker gesteld of de Arabische Lente de vrouwen niet volledig in de kou laat staan. Zo waren er na verkiezingen in Egypte en Tunesië minder vrouwen in het parlement dan voorheen. In **Egypte daalde het aantal vrouwelijke parlementsleden** van 12% naar een verbijsterend lage 2%.

De vrouwen blijven wel de strijd verderzetten. Zo kwamen in augustus in de **Tunesische hoofdstad Tunis** duizenden mensen de straat op om gelijke rechten voor vrouwen te eisen. Aanleiding was een ontwerp van de grondwet waarin de **vrouw "complementair", en niet gelijk aan de man** wordt genoemd. Het was de grootste bijeenkomst van de oppositie sinds april. En op het Egyptische Tahrirplein, waar vorig jaar de revolutie tegen Mubarak begon, is het volgens verschillende media niet meer veilig voor vrouwen.

Olympische Spelen meest vrouwelijke ooit

2012 was de definitieve **doorbraak van vrouwen op de Olympische Spelen**. Ondanks de soap of Saoedi-Arabië nu wel of niet en dan weer wel en dan weer niet en dan weer misschien als, ... vrouwelijke atleten zou uitsturen, waren de Spelen in Londen de eerste Olympische Spelen waarbij elk land vrouwelijke atleten afvaardigde. In totaal waren er **45% vrouwelijke atleten**. De delegatie van het grootste sportland ter wereld, de VS, telde zelfs meer vrouwen dan mannen. Vier Olympiades geleden stuurden 26 landen geen enkele vrouw. Bij de vorige Spelen in Peking waren dat nog maar drie: Brunei, Qatar en Saoedi Arabië. Brunei en Qatar stuurden dit jaar niet alleen vrouwen uit om de kleuren van het land te verdedigen. Ze lieten zelfs een vrouw de vlag dragen bij de openingsceremonie. En met de openstelling van boksen en baanwielrennen waren dit ook de eerste Olympische Spelen waarin vrouwen in alle disciplines konden meestrijden voor de hoogste eer.

Modellen en meer

In augustus verscheen een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). In het onderzoek werd gepeild naar de gezondheid van Europese jongeren (van 11,13 en 15 jaar oud). Het rapport stelt vast dat **meisjes vaak een verstoord lichaamsbeeld** hebben. Beeldvorming in tijdschriften, maar ook opmerkingen van ouders en vriendinnen laten veel meisjes geloven dat ze te dik zijn. Hoog tijd dus om komaf te maken met graatmagere rolmodellen én met het artificieel opleuken van foto's. Ook dit jaar waren er weer nationaal en internationaal acties en intentieverklaringen. Zo toonden bekende vrouwen uit protest tegen de fotoshopcultuur in het "één-programma" 'Ook getest op mensen' hoe ze er op foto uitzien mét en zonder retouches. In een andere actie heeft de Italiaanse kunstenares Anna Utopia Giordano tien bekende Venussen, waaronder die van Titiaan, Francesco Hayez en Ingres, met Photoshop aangepast aan de 'hedendaagse idealen'. Het resultaat is ontluisterend. Een aantal modebladen kondigde dan ook aan geen modellen meer te gebruiken die jonger dan 16 zijn of ogenschijnlijk een eetstoornis hebben. En bij het Engelse nationaal ballet, een van de meest prestigieuze gezelschappen ter wereld, willen ze af van graatmagere ballerina's. Een opmerkelijk statement, waar ook het Koninklijk Ballet Vlaanderen volledig achter staat.

Vrouwelijke bisschoppen?

In de **katholieke kerk is er geen sprake van**, maar in de Anglicaanse kerk is er heel het jaar door gediscussieerd over de mogelijkheid om vrouwen tot bisschop te wijden. Uiteindelijk werd er in november tot een stemming overgegaan. Zowel de bisschoppen zelf als de priesters stemden voor vrouwelijke bisschoppen. Bij de leken werd net geen 2/3 meerderheid gevonden. Het gevolg is dat vrouwen voorlopig nog geen bisschop kunnen worden in de Anglicaanse kerk.

Prostitutie

Ondanks de vele goede bedoelingen van de overheden, blijft de vrouwenhandel in de seksindustrie jaarlijks toenemen. Dat verklaart waarom er dit jaar sterk geageerd werd rond deze problematiek. De meest mediatieke campagne kwam er van een flashmob in gang gezet door prostituees op de befaamde walletjes in

Amsterdam. Een andere vorm van protest kwam er in het najaar toen meer dan 200 Europese verenigingen voor vrouwenrechten een Europees verbod op het betalen voor seks bepleitten. Op een conferentie in het Europees Parlement presenteerde de Europese koepelvereniging **European Women's Lobby (EWL)** de besluitvormers **zes aanbevelingen**. Volgens de koepelorganisatie is prostitutie een vorm van geweld, een obstakel voor de gelijkheid tussen man en vrouw en een voedingsbodem voor de georganiseerde misdaad.

Geweld tegen vrouwen

In september heeft België de **conventie** van de Raad van Europa goedgekeurd over **preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld**. Zodra 10 landen de conventie effectief hebben geratificeerd, treedt ze in voege. Tot nu toe heeft enkel Turkije dat gedaan. Ondertussen maken de Universiteit Gent, de Thomas More Hogeschool en het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen werk van een elektronische tool om partnergeweld te detecteren. Dankzij een doelgerichte vragenlijst moeten hulpverleners in de toekomst perfect weten wat te doen.

Abortus

Een ander thema dat het hele jaar het internationale nieuws heeft gedomineerd, is abortus. Het merendeel kwam uit de **VS**, maar ook dichterbij ons was abortus een maatschappelijk en politiek discussiepunt. In **Turkije** was er in mei en juni veel te doen over een mogelijke verstrenging van de abortuswet. Premier Erdogan had in een toespraak abortus gelijkgesteld met moord en hij kondigde een wetswijziging aan die abortus zou toelaten tot de derde week van de zwangerschap ipv de 10 weken die nu in de wet voorzien waren. Hiertegen kwam zoveel protest dat deze bepaling werd ingetrokken. Er kwam wel een andere aanpassing. Voortaan is het alleen nog mogelijk abortus uit te laten voeren in een gewoon ziekenhuis door een specialist. Ook in **Spanje** klonk de politieke wens om de abortuswet te verstrengen. Ook de Spaanse straten zagen veel demonstranten tegen dit voornemen. Een definitieve wetswijziging is er nog niet. In **Uruguay** werd de omgekeerde beweging gemaakt. Daar werd abortus uit de strafwet gehaald. En in **Frankrijk** werd abortus voor alle vrouwen opgenomen in het standaardzorgpakket. Franse vrouwen moeten dus niet meer betalen als ze een abortus laten uitvoeren. Het meest spraakmakende geval waarmee abortus in het nieuws kwam, speelde zich af in Ierland. **Ierland** heeft samen met Malta de strengste wet i.v.m. abortus. In november overleed echter een vrouw omdat een levensreddende abortus haar werd geweigerd. Het werd het sein om in Ierland een breed maatschappelijk debat te voeren omtrent abortus.

Nieuws vanuit de vrouwenbeweging

KVLV Vrouwen met Vaart krijgt met Nik van Gool een nieuwe nationale voorzitter. Zij volgt Carla Durlot op. KAV heeft zichzelf dit jaar opnieuw uitgevonden als Femma. Algemeen directeur Eva Brumagne noemt de naamsverandering het logische gevolg van een uitgebreid herbronningsproces. En ook de Nederlandstalige Vrouwenraad kreeg dit jaar een nieuwe voorzitter. Magda De Meyer volgt Katlijn Malfliet op.

De eerste vrouw...

Ook dit jaar braken vrouwen op een aantal domeinen door. Zo kreeg de **federale politie** met Catherine De Bolle voor het eerst een vrouw aan het hoofd. Niet alleen de Belgische politie wordt vanaf nu geleid door een vrouw. Dit jaar werd de Franse Mireille Ballestrazzi verkozen tot voorzitter van **Interpol**. Zo wordt ze de eerste vrouwelijke voorzitter van de internationale organisatie voor politiesamenwerking. De Belgische pilote Vanessa Umba werd de **eerste vrouwelijke kapitein** bij de Bahreinse vliegmaatschappij Gulf Air. En Miet Smet kreeg de allereerste **Politiegenderprijs** omdat ze als minister van Gelijke Kansenbeleid quota voor vrouwen bij de toenmalige rijkswacht invoerde.

[© RoSa vzw - 2012](#)

POWERED BY [PHPLIST](#) V 2.10.13, © [TINCAN LTD](#)